
L'augment del Consell de Cent: els homes que van esperonar la revolució del 1640

Núria Florensa i Soler, historiadora

Aquesta comunicació vol presentar com es van vulnerar els privilegis reials de Barcelona en la insaculació de l'any consular del 1641. Expliquem les mesures emprades pels consellers i els membres del Consell de Cent del 1640 per extreure, el novembre d'aquell any, els integrants de l'any consular següent. Ara bé, els consellers que havien cessar no ho van fer, amb l'aquiescència dels advocats i els notaris de la ciutat. Amb aquesta maniobra, el Consell de Cent va passar de tenir els 144 jurats l'any 1640 a tenir-ne 216 l'any 1641, una situació d'excepcionalitat.

Aquests homes van tenir una importància cabdal, perquè, a través de llurs decisions en les comissions (com la Vint-i-quatrena de Guerra) i a la Junta que es va constituir van fer possible una inicial resistència a les diverses ordres reials de Felip IV de Castella, que s'anaren dilatant o ometent, van mantenir-se en connivència amb la revolta a la ciutat de Barcelona i, finalment, d'acord amb la Diputació del General, van arribar a una revolució arreu de Catalunya, que va desembocar, com sabem, en la guerra de Secessió.

De manera transcendental, es va modificar substancialment el procés legal d'insaculació, que era la pedra angular de tot el sistema d'elecció als càrrecs i oficis de la Ciutat de Barcelona. El 30 de novembre del 1640, l'ordre intern de funcionament va quedar vulnerat, a fi d'assegurar la majoria necessària d'homes fidels, defensors de "les lleis de la terra", per l'any consular següent. D'aquesta forma, es va voler comptar amb una majoria, que ja existia en el Consell de Cent, contra les arbitrietats i els abusos del monarca i dels seus oficials, especialment arran de l'ocupació de l'exèrcit reial des del setge de Salses (1639).

En aquest treball podem mostrar, i en alguns casos analitzar i comentar, qui eren alguns d'aquells homes que es considerava indispensable que es quedessin en aquell Consell de Cent, a més d'aquells que havien d'integrar-se al plenari.